

Опис
вибіркового блоку навчальних дисциплін «Адміністративне судочинство та статус суддів» освітньої програми «Право» для здобувачів освітнього рівня «Магістр» за спеціальністю 081 «Право» денної та заочної форми навчання

Вибірковий блок «Адміністративне судочинство та статус суддів» освітньої програми «Право» для здобувачів освітнього рівня «Магістр» за спеціальністю 081 «Право» денної та заочної форми навчання складається з навчальних дисциплін:

1) Документи в адміністративному судочинстві

При вивченні дисципліни розкриваються такі питання: а) загальна характеристика процесуальних документів в адміністративному судочинстві; б) письмові заяви учасників справи; в) процесуальні документи, що забезпечують фіксування судового адміністративного процесу; г) судові рішення суду першої інстанції, стадіях перегляду та виконання судових рішень; д) процесуальні документи пов'язані із зверненням до Європейського суду з прав людини.

2) Застосування рішень ЄСПЛ в адміністративному судочинстві

При вивченні дисципліни розкриваються положення про: а) наукові положення вітчизняної та зарубіжної адміністративної й адміністративно-процесуальної доктрини; б) положення чинного конституційного, адміністративного, адміністративно-процесуального, міжнародного права у сфері захисту публічних прав; в) положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, інших норм міжнародного права; г) порядок розгляду публічно-правових спорів судами в Україні. Навчальна дисципліна передбачає вивчення студентами особливостей конвенційного механізму захисту прав людини у публічно-правовій сфері: питань юрисдикції ЄСПЛ, принципів та методів тлумачення Конвенції, виконання рішень і застосування практики ЄСПЛ вітчизняними адміністративними судами, практичних проблем розгляду окремих категорій публічно-правових спорів щодо прав людини, які захищаються Конвенцією.

3) Альтернативні способи вирішення адміністративних спорів

При вивченні дисципліни розкриваються наступні питання: загальна характеристика та правова природа інституту примирення сторін в адміністративному судочинстві; поняття та ознаки інституту примирення сторін в адміністративному судочинстві; реалізація права на примирення сторін

в адміністративному судочинстві, а також альтернативні способи вирішення адміністративних спорів.

4) Етика та доброчесність судді

Під час вивчення дисципліни розкривається етимологія понять етика та доброчесність, через призму різних точок зору, визначаються фундаментальні цінності, функції та завдання етики і доброчесності судді, проблематика юридизації цих понять, нормативно - правове регулювання, зарубіжний та вітчизняний досвід правозастосування цих понять та сучасна проблематика.

5) Риторика в адміністративному судочинстві

При вивченні дисципліни розкриваються такі питання: а) історія світової та вітчизняної риторики теоретичні засади риторики; б) судова промова в адміністративному судочинстві; в) промова позивача в адміністративному судочинстві; г) судова промова відповідача в адміністративному судочинстві; д) культура судової промови та етика судового ратора; є) техніка проголошення промов, виступів, участі в дебатах.

6) Правовий статус судді

Під час вивчення дисципліни розкривається поняття та зміст правового статусу судді. Зокрема, елементи правового статусу судді, принципи правового статусу суддів, порядок призначення на посаду судді вперше, службові права і обов'язки судді, повноваження судді, правосуб'єктність судді, гарантії незалежності і недоторканності суддів, порядок проходження кваліфікаційних класів, порядок звільнення з посади судді.

7) Судовий розгляд спорів про адміністративні правопорушення

Під час вивчення навчальної дисципліни магістри комплексно вивчають законодавство України про адміністративні правопорушення; нормативні акти, які визначають межі та зміст повноважень суб'єктів публічної адміністрації у частині припинення адміністративних правопорушень, їх фіксації та процесуального оформлення, передачі матеріалів адміністративної справи до суду; нормативні акти, що регулюють правовий статус, повноваження суддів у межах провадження по справах про адміністративні правопорушення; нормативні акти, які регламентують порядок оскарження рішень судді, прийнятих у межах провадження по справах про адміністративні правопорушення та у практичних заняттях відтворення обставин у рольових діях.

8) Стратегія та тактика розгляду справ в адміністративному судочинстві

Форма викладання та методи навчання дисципліни спрямовані на засвоєння тематики, пов'язаної із розглядом адміністративної справи в суді, під кутом продуманої стратегії і тактики кожного учасника процесу, в тому числі і судді (головуючого), який розглядає адміністративну справу. Щоб суддя правильно розглянув справу і прийняв законне рішення, яке відповідало б завданням та основним засадам адміністративного судочинства (стаття 2 КАСУ); щоб учасники справи (сторони, треті особи, адвокат тощо) домоглися перемоги в ході судового розгляду публічно-правового спору, мало знати законодавство і мати стійку правову позицію, треба ще бути стратегом і тактиком. Також треба знати (на рівні знань і вмінь) адміністративне процесуальне законодавство, що є необхідною умовою обрання вірної стратегії і тактики. У ході розгляду спору в суді важливо також постійно оцінювати тактику і стратегію процесуального противника, щоб мати можливість своєчасно на них реагувати.

9) Судовий розгляд спорів з приводу проходження публічної служби

При вивченні дисципліни розкриваються положення про: а) предмет, метод, принципи адміністративного права в порівняльно-правовому аспекті; б) організацію публічної влади; в) особливості розгляду спорів залежно від правового статусу службовця; г) європейську практику розв'язання конфліктів за участю публічних службовців; г) правові позиції Верховного Суду стосовно особливостей застосування національного законодавства у спорах публічних службовців та ін. Набуватимуться знання про актуальні проблеми удосконалення вітчизняної доктрини публічної служби, правозастосовної практики стосовно порядку вирішення спорів за участю публічних службовців щодо прийняття їх на службу, проходження служби та звільнення з такої служби.

10) Судовий розгляд спорів щодо праввідносин, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму

Форми викладання та методи навчання цієї дисципліни спрямовані на опанування студентами наукових положень адміністративно-правової доктрини, чинного конституційного, адміністративного, адміністративно-процесуального законодавства у сфері захисту активних і пасивних виборчих прав приватних осіб. Зокрема, навчальна дисципліна передбачає вивчення студентами поняття та сутності виборчого процесу, його етапів, завдання адміністративної юстиції щодо вирішення юридичних конфліктів з питань захисту виборчих прав громадян, теоретичних і правових засад, практичних

проблем розгляду судових спорів, пов'язаних із виборчим процесом і процесом референдуму.

11) Судовий розгляд спорів про встановлення обмеження щодо реалізації права на свободу мирних зібрань

При вивченні дисципліни розкриваються поняття, значення та розвиваються навички щодо визначення, обрання та реалізації найбільш ефективних засобів захисту права на мирні зібрання; на основі чинного законодавства України, досягнень вітчизняної та зарубіжної правничої науки, а також практики національних та міжнародних (європейських) судів здійснюється наукове тлумачення суті та змісту права на свободу мирних зібрань, гарантованого статтею 39 Конституції України, проводиться аналіз особливостей судового розгляду спорів про встановлення обмеження щодо реалізації права на свободу мирних зібрань.

12) Судовий розгляд спорів у справах, пов'язаних з примусовим поверненням чи примусовим видворенням іноземців або осіб без громадянства за межі території України

Форми викладання та методи навчання цієї дисципліни спрямовані на підвищення ступеню етичної обізнаності та готовності надавати якісні юридичні послуги та представляти державу у адміністративних у справах, пов'язаних з примусовим поверненням чи примусовим видворенням іноземців або осіб без громадянства за межі території України. З метою підвищення ефективності та заохочення критичного мислення під час вивчення спецкурсу теоретичні заняття зв'язані з практичними, використовуються інноваційні інтерактивні методи навчання, такі як досвідне навчання та групову роботу. Структура курсу передбачає вивчення студентами засвоєння загальних понять про роль адміністративного судочинства в захисті прав та свобод іноземців та осіб без громадянства, види міжнародного захисту та особливості судового розгляду спорів щодо його надання в Україні; особливості провадження у справах за адміністративними позовами з приводу затримання іноземців або осіб без громадянства, примусового повернення чи примусового видворення іноземців або осіб без громадянства за межі території України, щодо статусу біженця, тимчасового чи додаткового захисту в Україні, а також про інструменти захисту прав біженців.

Відповідно до опису освітньої програми «Право» викладання зазначених навчальних дисциплін забезпечує досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання, що визначені Стандартом вищої освіти за спеціальністю 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України № 643 від 20.07.2022 р.

Викладання зазначених навчальних дисциплін зорієнтовано на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та розвиток практичних фахових навичок в сфері основних понять адміністративного судового процесу, їх змістовне навантаження, ознаки, особливості залежно від характеру правовідносин, які стали предметом спору, основні види, процедури, етапи, результати здійснення правосуддя; актуальні теоретичні та практичні положення щодо онтологічної сутності основних складових елементів діяльності адміністративного суду першої інстанції як в межах національного законодавства, так і міжнародний досвід

Результатами поглибленого вивчення здобувачами освіти вибіркового блоку навчальних дисциплін мають стати знання та розуміння основних положень концепції адміністративної юстиції в Україні, дослідження історії розвитку адміністративної юрисдикції в Україні та в зарубіжних країнах, ознайомлення з практикою Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду та інших органів судової влади, а також отримали навички науково-дослідної, науково-педагогічної та організаційної роботи.

Набуті знання та розуміння застосовуються шляхом надання ефективної правової допомоги учасникам адміністративного судочинства та консультивання учасників адміністративної справи з правових питань підготовки процесуальних документів, обрання методики примирення, планування можливих варіантів дій учасників судового процесу в межах дискреційних повноважень.

Формування суджень відбувається під час аналізу сучасних політичних, соціальних, економічних сфер розвитку суспільства, дослідження стратегії та тактики розгляду справ окремих категорій спорів в адміністративному судочинстві, з'ясуванні шляхів вирішення проблем становлення громадянського суспільства, демократизації публічного життя України, при здійсненні бібліографічного пошуку і опрацюванні вітчизняної та іноземної фахової літератури з адміністративного процесу та суміжних галузей права.

Забезпечення досягнення програмних результатів навчання, визначених за навчальними дисциплінами вибіркового блоку відбувається завдяки:

- викладанню навчальних дисциплін вибіркового блоку «Адміністративне судочинство та статус суддів» кваліфікованими фахівцями, в тому числі у формі авторських курсів;
- залученню здобувачів освіти до науково-дослідної діяльності по напрямку вибіркового блоку, в тому числі шляхом участі у науково-практичних

конференціях та наукових гуртках кафедри з проблематики адміністративного права та судочинства;

- проведенню зустрічей для студентів з практичними працівниками для обговорення актуальних проблем в межах вибіркового блоку;

- проведення занять за бінарним принципом, тобто коли лекція проводиться одночасно професором або доцентом кафедри та запрошеним фахівцем, який займається відповідною проблематикою;

- індивідуальному консультуванню здобувачів вищої освіти та високого рівня організації їх самостійної роботи;

- отриманню практичного досвіду під час проходження навчальної практики.